

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
== upravnništva št. 328 ==

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Zoper utrgovanje plač v prid „nabavljaki-
zadrugam“.

Včeraj so tobačni vpokojenci tako napolnili gornjo dvorano v Ljudskem domu, da je bila v pravem pomenu besede natlačena. Z velikim ogorčenjem so obsodili način ustanavljanja »nabavljaki-« zadrug in dejstvo, da jim državna uprava kratko malo utruje plače za nabavljaki fond, za katerim se skriva skrajna nejas-

nost in nasilje. Država ima dovolj prilike podpirati delav. gospodar. društva. Tega ne stori, pač pa jim meče polena pod noge. Zato taki državni upravi delavstvo tudi pri »nabavljaki-« zadrugah ne more zaupati. Delavstvo terja svoj denar, ki so mu ga utrgali, nazaj.

Mejo med Slovenci in Italijani bodo določali
Srbi in Italijani.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Sestavljena je komisija za ugotovitev meja med našo državo in Italijo. V komisijo so imenovani

sami oficirji, med katerimi ni nobenega Slovenca.

Nad brezdomom!
Slepi vodniki.

Te dni po dneh pustne norosti se ljudi loteta maček. To ni le maček, ki ga nekateri čutijo v žepu ali glavi, to je dostikrat tudi moralni maček: kes. Zadnji predpust nam je iznova dokazal, kako globoko plava vsa naša javnost v motnih vodah uživanja in lahkomi-selnega življenja. Ali ni že to znamenje, kako grozno je padla javna morala, da se »Sloven-ski Narod« mora zgražati nad letošnjim pred-pustom?

Toda nam se zdi, da to jadrskoavne ne bo dovolj zaleglo. Država bi imela v rokah sred-stev, da to omeji. Ampak državna blagajna je vlekla od tega divjanja masne dobičke. Saj smo brali včeraj, da je na primer samo na davku na vstopnice k lovskemu plesu državna blagajna prejela 30.000 kron! Davek na vstop-nice znaša 30 odstotkov. Gotovo je pri znani umetniški noči država prejela še več. Po na-šem mnenju bi morala država take vrste pri-reditve, pa naj se že skrivajo za šport ali umetnost, zdatno hujše obdavčiti. Morda bi ne preprečila zla, pač pa bi si vsaj svojo bla-gajno napolnila. Vidimo pa ravno nasprotno! Vlada je sklenila, da se ta davek zniža od 30 odstotkov na 20 odstotkov. S tem bo priredi-teljem novih plesov v prihodnje olajšana nji-hova obrt.

Čitali pa smo, da se tudi davek na vstop-nice h kinematografskim predstavam zniža od 30 na 20 odstotkov. Jasno! Podjetniki kine-matografov še premalo zaslužijo na ljudski neumnosti! Država jim radevolje odstopi 10 odstotkov, da bodo ljudstvo še bolj lahko tra-pili in mladino po svoje vzgajali! Svoj čas je bilo rečeno, da se vsi kinematografi socializi-raj, prevzame naj jih država, ki naj ima do-biček od tega. Danes o tem ni več govora, pač pa se tem podjetjem, ki največkrat špekulirajo z nizkimi instinkti mase, predvsem pa mladine, zniža davek za 10 odstotkov. Tega postopanja mi ne razumemo! Razumeti ga ne

more nihče, ki mu je količkar na tem, da se moralno stališče ljudstva dvigne.

Pa tudi tega ne moremo razumeti: Veriž-niška družba, ki si privoščijo sijajne ples, last-niki kinematografov, ki si delajo milijone s svojimi predstavami več kot dvomljive vred-nosti, vsa ta družba v očeh viade vrši isto nalogo kakor jo vrši kako izobraževalno društvo. Če kako izobraževalno društvo priredi skioptično predavanje o kvarnem vplivu al-kohola na človeka in družbo, mora plačati enak davek državni blagajni kakor so ga pla-čali verižniki na svojem plesu za šampanjske in druge orgije. In če hočeš v javnem preda-vanju s slikami ali brez slik podučiti mladino in stariše o škodljivosti in pogubnosti spolne razbrzdanosti za človeka, družino in državo, moraš plačati enak davek kakor ga plača ki-nematograf, ki spolno nemoralnost v slikah hvalisa. Na ta način se vzbuja v javnosti vi-dez in prepričanje, da je v očeh države vse enake vrednosti. In vendar bi morala država v lastnem interesu, ki je interes državljanov, taka predavanja pospeševati, podpirati društva s takim stremljenjem, visoko pa obdav-čiti vse — če nima poguma preprečiti —, kar izpodkopuje moralno moč ljudstva in s tem temelje države same.

Toda zdi se, da gospodje žive v prepri-čanju, da je država bog in da je njena blagaj-na več vredna ko duševno in telesno zdravje milijonov njenih državljanov.

Hvale vredno je, da država podpira umet-nost. V Skopju graje nova gledališče, za ljubljansko bo država dala 10 milijonov. Toda prav tako in še mnogo bolj hvalevredno bi bilo, ko bi država poskrbela lačnim kruha in bednim strehe. V beraški Avstriji država pod-pira zadrug za zgradbo hišic. Pri nas se za to nihče ne zmeni. Brezstanovalec lahko osla-nejo v barakah in vagonih v Zalogu in na Brezovici, ker za te ni denarja!

Te dni je poverjenišstvo za socialno skrb zaseglo cerkev sv. Jožefa v »javni prid«. Me-nili smo, da jo bodo malo preuredili v za-časna stanovanja revežev, kar bi se dalo za-govarjati. Toda v cerkev se naseli tiskarna državne železnice, ki je bila doslej v telovad-nici liceja, da bodo gojenke odslej tam lahko telovadile. Cerkev, kjer naj bi se ljudstvo in mladina vzgajala po naukih krščanske mo-rale, se mora izprazniti, da bodo dekleta lahko telovadile.

Na teh temeljih se gradi naša država. Ni čudno, da je že celo svobodomislecov strah pred bodočnostjo.

Sedanji krmarji države so brez zmisla za moralno povzdigo ljudstva, kakor so brez zmisla za njegovo telesno blagostanje. Klan-jajo se geslu: Panem et circenses — uživa-nje in veseljačenje! Na robu propada stoji država. Njeni vodniki pa so slepi!

Stanovanjska stiska in
krščanstvo.

Živimo v času splošne stanovanjske bede, ki pomeni najhujše socialno zlo se-danje dobe. Moderna družba se ne zaveda, da stanovanjska stiska, v kateri žive da-nes milijoni ljudstva, ne izpodjeda le go-spodarskih temeljev sedanjega reda, am-pak ogroža — kar je hujše — tudi moral-ne stebre človeštva. Če se moderna ma-terialistična družba ne zave svojih nalog, se morajo pa katoličani toliko odločneje lotiti nalog, ki jim jih nalaga sedanji po-ložaj.

V tem oziru je zelo zanimivo in po-učno poročilo, ki ga beremo v nemškem krščanskem delavskem listu »West-deutsche Arbeiterzeitung«, ki slove:

»Frauen-Korrespondenz«, ki jo izda-ja Katoliška ženska zveza na Nemškem, prinaša naslednje poučno poročilo: Na-sproti neki katoličanki si je prišla olaj-sat srce katoliška gospa, ki se je vsa raz-burjena pritoževala, da ji je oblast zaple-nila dve sobi in ji oddala dvema zakonca-ma z malim otrokom, ki sta bila brez sta-novanja.

»Koliko sob pa ste imeli preje?« vpraša prva gospo. »Oh, šest; razen tega klet in podstrešje.« — »Koliko pa vas je na družini?« — »Saj veste, da sem vdova in da stanujem sama s svojim enajstletnim dečkom.« — »Potem vam pa pač ne bo tako težko pogrešiti dve sobi.« — »Moj Bog, kaj vendar pravite! Ali naj šivam v jedilnici ali salonu in ali naj bom brez so-be za prenočevanje gostov?« Tako se je razburjala gospa in ni nehala tarnati. Ko se je končno vendar nekoliko pomirila, ji je katoliška žena začela pripovedovati:

»Ali ste že slišali, gospa, da je v na-šem mestu mnogo in premnogo ljudi, ki stanujejo po temnih kletih, ki se ne dajo kuriti, po majhnih luknjah, ki služijo kot

kuhinja in spalnica in delavnica celim družinam? V prostorih, kjer bi bilo mesta komaj za lastno družino, spi po dvoje in več podnajemnikov, tujih ljudi, ki so v družini kakor tuje telo v očesu. Ali veste, da se morajo mnoge prodajalke in tovar-niške delavke po delu potikati po 3—4 ure okoli, ker njihovo prenočišče še ni prosto? Ali si morete, gospa, predstavl-jati to npravno, zdravstveno in socialno stisko? A to je le nekaj primerov izmed neštevitih podobnih. A Vam, gospa, osta-nejo še štiri sobe. Kristus pa je rekel: Ljubi svojega bližnjega kakor samega se-be. To se pravi: V stiski, ki je sam ne bi hotel prestajati, ga ne zapusti, mu poma-gaj. A katera stiska je večja nego tista, ko človek nima, kamor bi glavo položil? Ali se smemo imenovati še kristjani, ako ostanemo nasproti tej stiski svojega bliž-njega mrzli, brezsrčni, brezbržni, zavzeti le za svojo lastno lažnost in udobnost? Ne, v resnici, potem od tega častnega na-slova nimamo nobene pravice in moramo javno priznati, da smo pogani.«

Gospa s šestimi sobami je na te bese-de šla in je dala stanovanjski komisiji prostovoljno na razpolago še tretjo sobo. Ostale so ji še cele tri sobe, lahko bi bila pogrešila še eno; a vendar je storila ve-liko dejanje.

Koliko jih je pri nas, ki imajo preveč sob, a ne odstopijo revnemu bližnjemu niti enel! Ker je tako malo krščanstva in toliko poganstva v srcih!

V obrambo koroških
Slovencev.

LDU Ljubljana, 11. februarja. Kakor smo doznali, je deželna vlada v odgovoru na iz-ganjanje Slovencev iz Koroškega poostila polne predpise za vse potnike, ki prihajajo iz Koroške, ali odhajajo tja. Ker se v zadnjem času izgoni Slovencev iz Koroške množe, ker jemljejo Slovencev gostiln. koncesije, ker jim odpovedujejo stanovanja itd., je vlada odredi-la, da se bo z nemškimi Korošci v Sloveniji enako postopalo.

Boj za ustavo.

LDU Belgrad, 10. febr. (ZNU) Današ-njo 7. sejo ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Milenko Vesnić ob 9. uri 30 min. dopoldne. Pred prehodom na dnevni red je posl. Sušnik (Jugoslovanski klub) protestiral proti izvajanju ministra za konstituantno dr. Trifkovića v pretekli seji ter je izjavil, da njegova stranka od-klanja misel, da bi bila proti nadaljevanju sej ustavnega odseka in proti konstituira-nju države. — Minister za konstituantno dr. Trifković je odgovorjal, da je neopravičen očitke posl. Sušnika, ker bi moralo biti

R. Bulwer:
Poslednji dnevi v
Pompejih.

14

»Ej, moja Nidija,« je rekel Grk, »ali si to ti? Vedel sem, da ne boš zanemarjala mo-jega povabila.«

»Glavk je samo prav storil,« je odgovorila Nidija in zardela, »saj je bil vedno dober do uboge alepe deklce.«

»Kdo bi mogel biti drugačen?« je rekel Glavk nežno, z glasom kakor sočuten brat.

Nidija je vzdihnila in molčala, potem pa se je oglasila, ne da bi odgovorila na njego-vo opazko. »Ali si se šele pred kratkim vrnil?«

»Šesto solnce sije danes name v Pom-pejih.«

»In si zdrav? Oj, saj mi ni treba vpraša-ti — kajti kdo, ki vidi zemljo, ki pravijo o nji, da je tako lepa, se more slabo počutiti?«

»Dobro se počutim — pa ti — Nidija? Kako si vzrasla! Drugo leto boš že razmišlja-la, kakšen odgovor bomo dali tvojim lju-bimcem.«

Vnovič je Nidija zardela v lica, ampak to pot je hkratu nagubančala čelo. »Prinesla sem ti cvetlice,« je rekla, ne da bi odgovorila na opazko, ki ji očitvidno ni bila všeč; zatem je tipala po sobi, dokler ni našla mize, ki je stala poleg Glavka, in je položila nanjo ko-šaro rekoč: »Borne so sicer, a so sveže na-trgane.«

»Od same Flore bi bile lahko,« je rekel orijazno, »in jaz vnovič obnavljam obljubo,

ki sem jo dal Gracijanu, da ne bom nosil nobenega drugega venca, dokler mi morejo tvoje roke splestati take, kakršni so ti-le.«

»In kakšne si našel cvetlice v viridariju — ali uspevajo?«

»In še kako čudovito — sami Lari so jih morali gojiti.«

»Ej, veselje mi delaš s tem, kajti prihaja sem, kolikorokrat sem si le mogla vzeti čas, da sem jih zalivala in negovala v tvoji odsotnosti.«

»Kako naj te zahvalim, zala Nidija?« je rekel Grk. »Glavku se niti sanjalo ni, da je pustil tukaj človeka, ki je tako čuval nad njegovimi pompejskimi ljubljankami.«

Roka se je tresla otroku. V zadregi se je obrnila proč. »Solnce je danes prav vroče za uboge cvetlice,« je rekla, »in pogrešale me že bodo, kajti zadnje dni sem bila bolna in je že devet dni tega, kar sem jih obiskala.«

»Bolna, Nidija? Vendar imajo tvoja lica več barve kakor so jo imele lani.«

»Večkrat sem bolna,« je reklo slepo de-kle ganljivo, »in čim bolj rastem, tem bolj sem žalostna, da sem slepa. Sedaj pa k cvet-licam!« Pri teh besedah se je narahlo prikloni-la z glavo in odšla v viridarij, kjer je mar-ljivo zalivala cvetlice.

»Uboga Nidija,« je mislil Glavk sam pri sebi, ko jo je opazoval, »huda je tvoja usoda. Ne vidiš zemlje — ne solnce — ne morja — pred vsem pa ne moreš videti Jone.«

Ob tej poslednji misli se mu je duh vrnil k minulemu večeru in v lepih sanjah o njem ga je vdrugič zmotil prihod Klodija. To je

bilo nekaj posebnega in dokaz, koliko je en sam večer zadostoval, da je povečal in izpo-polnil Atenčevo ljubezen do Jone, da mu je bilo sedaj neizrečeno zoperno, da bi mu samo omenil njeno ime, dočim je poprej zaupal Klo-diju tajnost svojega prvega razgovora z njo in učinek, ki ga je naredila nanj. Videl je bil Jono blestečo, čisto, neomadeževano sredi naj-bolj veseljaških in razuzdanih pompejskih ča-stilcev, kjer si je bolj s svojim čarom kakor silo pridobila spoštovanje pri najdrzovitejših in je izpremenila celo narave najpohotnejših in najmanj idealnih: s svojimi duševnimi, iz-boljšujočimi čari je dosegla ravno nasprotno kakor bajna Kirka in je izpreminjala živali v ljudi. One, ki niso mogli razumeti njene duše, je čar njene lepote takorekoč izpreobrnili. Ko jo je Glavk videl v taki družbi, kjer je oči-sčevala in razjasnjevala s svojo navzočnostjo vse stvari, je skoraj privrkat občutil ono, če-sar je bila zmožna njegova narava, je občutil, kako nevredni so bili njegovi tovariši in nje-govi smotri boginje sanj. Bilo mu je, kakor da bil se mu nekaka koprena odgrnila od oči, videl je neizmerno razdaljo med samim seboj in svojimi tovariši, ki so jo varljive megle zabave doslej prikrivale; nekakšni čuti poguma v pogajanju za Jono ga je oplenjeval. Čutil je, da je bila odslej njegova usoda, da je gle-dal kvišku in se dvigal. Ni mogel več izgovori-ti tega imena, ki se je njegovi žareči domiš-ljiji dozdeval svet božanski, nečistim, prosti-škim usesom. Ni mu bila več zalo dekle, ki jo je enkrat videl in se je strastno spominjal — bila je že vladarica, božanstvo njegove du-

še. Kdo še ni izkusil tega čuvstva?

Ko mu je Klodij govoril s hlinjenim na-vdušenjem o Jonini lepoti, je zбоk tega Glavk občutil samo nevoljo in gnjev, da se taka usta sploh drznejo hvaliti njeno lepoto; odgo-varjal mu je hladno in Rimljan je vsled tega mislil, da je ozdravil od ljubezni mesto da se mu je povečala. Klodiju tega ni bilo žal, ker je želel, da bi Glavk poročil še vse boga-tejšo dedinjo — Julijo, hčerko premožnega Dijomeda, čegar zlato je igralec upal izlahka naravnati v svoje šrambe. Razgovor jima je tekel kakor po navadi, in kakor hitro je Klodij odšel, se je Glavk napotil proti Jonini hiši. Pri odhodu je na pragu zopet srečal Nidijo, ki je bila dovršila svoje nežno delo. Mahoma je spoznala njegovo hojo.

»Zarano si pokonci,« je rekla.

»Gotovo, saj kampansko nebo zavrača le-nuha, ki ga zanemarja.«

»Oj, da bi ga mogla videti!« je zamrmra-lo slepo dekle, ampak tako tiho, da Glavk ni slišal njene tožbe.

Tesalka je nekaj trenutkov postala na pragu, nato pa se je obrnila proti domu vodeč svoje stopinje s pomočjo dolge palice, ki jo je jako spretno uporabljala. Iz bolj živahnih ulic je kmalu dospela v oni del mesta, ki je le malo ugajal dostojnim in treznim ljudem. Vendar jo je tukaj njena nesreča varovala pred nizkotnimi, surovimi pojavi grehote. Vrh tega so ulice bile tihe in mirne in njenih mla-dih ušes niso žalili glasovi, ki so se le pre-pogosto glasili po samotnih, umazanih ulicah, skozi katere je potrpečljivo in žalostno šla.

kot zastopniku najbolj oškodovanega dela našega naroda na tem, da se čimprej izvede ustava. — Posl. Šima Marković (komunist) je nato izjavil, da njegova stranka odklanja očitek, da ne želi konsolidiranja države. Njegova stranka hoče nov red in želi, da se ukine »Obznana« in odpravi način, po katerem se sedaj hoče konsolidirati država.

Posl. dr. Vojislav Marinković (demokrat) je nato v svojem govoru izjavil, da noče naravnost opravičevati vladnega ustavnega načrta. To so storili dr. Trifković, dr. Vesnić in Laza Marković. Očitek pa, da se ni posvetilo dovolj pozornosti socialnim in gospodarskim vprašanjem, prodira do duše, na občutljivo mesto. Ker ima dati ustava jamstva, po katerih naj se ravno ti problemi rešijo zakonodajnim potom, bi se v teh vprašanjih moglo priti do sporazuma. Posl. dr. Vošnjak je rabil tudi besedo »unitarizem«. Mi nismo centralisti, mi smo unitaristi. (To je ena lepa fraza več v demokratičnih ustih. Iznašel jo je »samostojni« centralist Vošnjak. Op. uredn.) Res je treba v praksi za vse stvari kompromisov. Pri teh kompromisih pa je treba paziti na medsebojno razmerje moči. Kolikor ima kdo moči, toliko more tudi pri kompromisu uveljaviti svoje ideje. Več kakor to se ne sme zahtevati. Le na ta način moremo biti res en sam narod. Kakor stoji stvari, bo skupščina sprejela tako ustavo, ki bo odgovarjala navedenim principom. Ako pa ne pride do sporazuma, mora faktučna večina skupščine uveljaviti ustavo z ozirom na svoje pojmovanje in zgodovinsko odgovornost. Nato je govornik omenjal krfsko deklaracijo in izjavil, da je bila izvršena v imenu celokupnega naroda. Ko je vlada kraljevine Srbije spoznala — in pri tem so ji pomagala poročila Jugoslovanskega odbora —, da dotedanja taktika ni dosegla namena, da se naš narod še ne more zbirati na nobeni podlagi, je sledila krfska deklaracija. Deklaracija

je bila naperjena proti londonskemu paktu in postavila je zahtevo s stališča diplomatske pogodbe na principijelno višje stališče. — Nato je govoril posl. Ljuba Jovanović (radikalec), ki se v svojem govoru ni popolnoma strinjal s posl. Vojo Marinkovićem glede krfske deklaracije.

Zatem je govoril poslanec dr. Janko Šimrak (Jugosl. klub), ki je stavil vprašanje na predsednika ustavnega odbora, v katerem zahteva pojasnila, zakaj se ni ustavnemu odboru predložil ustavni načrt, ki ga je izdelala posebna komisija za vlado Stojana Protića, ter ustavni načrt, ki ga je izdelala vlada dr. Vesnića s pristavki posameznih ministrov? Nadalje je vprašal, zakaj ni vlada sporočila ustavnemu odboru, da bodo določene za čas med sprejetjem ustave in njenim uveljavljanjem pri administrativni razdelitvi države prehodne odredbe. Zakaj vlada ni predložila ustavnemu odboru elaborat posebne komisije za upravno razdelitev pokrajin? Kako je to, da pride vse prej v demokratične novine, predno da vlada na vpogled ustavnemu odboru?

Dr. Vesnić je izjavil na ta vprašanja, da je Protićev ustavni načrt že znan iz njegove brošure. O razpravah ministrskih sej se vodi samo sumaričen zapisnik in se zato nikdar ne tiska. One opazke, ki jih zahtevajo posamezni ministri, se pišejo v zapisnik ter bodo tiskane in razdeljene poslancem. Kar se tiče dela komisije za razmejitve posameznih pokrajin, bo poročilo razdeljeno poslancem, ko pride na dnevni red. (Demokratsko časopisje ima tedaj vse prej v rokah nego poslanci. Ur.) — Zatem je minister za konstitucijo dr. Trifković izjavil, da je komisija za prehodno naredbo doврšila svoj posel ter da je o njenih sklepih razpravljala vlada v zadnji seji. Poročilo o tem se bo čimprej dostavilo poslancem.

Novo divjaštvo tržaških fašistov.

Delavski dom zažgan in razdejan.

Ljubljana, 11. februarja. Iz Trsta prihaja poročilo o novem zločinskem divjaštvu fašistov, katerega žrtev je postal komunistični Delavski dom. Povod za fašistijski nastop je dal topot pijan karabinier: 21 letni Cecchin, ki se je v noči od torka na sredo preko sv. Jakoba vračal s svojim dekletom v mesto in izizzval mlade ljudi, ki jih je srečeval na cesti. Prišlo je do spopada, v čemer sta padla dva strela, katerih eden je Cecchina smrtno pogodil. Baje so Cecchinovi nasprotniki klicali: »Živio Ljenu! Komaj so fašisti zvedeli za ta dogodek, so se zbrali in oboroženi z revolverji, bombami, železnimi drogovi, kladi in vozeč s seboj sode petroleja in bencina — drli pred Delavski dom, kjer je tiskarna »Lavoratorja«. Delavce, ki so jim hoteli zabraniti vhod v Dom, so napadli s streli in jih pet težko ranili. Sedaj je prihitelo redarstvo in vojaštvo, ki se je postavilo ob stran fašistom in pozvalo osebe tiskarne, ki se je bilo zateklo in zaklenilo v zadnjem nadstropju, naj se uda. Ker se to ni takoj zgodilo, so fašisti vrgli tri bom-

be, ki so raznesle vse šipe v poslopju. Tedaj so se delavci v Domu udali — bilo jih je 41 — in vrgli skozi okno šop ključev. Straža je vse te ljudi, dasi niso bili ničesar zakrivali, zvezala in odvedla v zapor, Dom pa prepustila odprt in brez brambe fašistom. Le-ti so z divjim krikom vrdli v poslopje, razbili in uničili drage tiskarske stroje in vse drugo, kar jim je prišlo pod roko. Nato so vse prostore polili s petrolejem in bencinom in nato zažgali. Plamen je objel celo poslopje in ga uničil do tal. Ko so prišli gasilci, so jim fašisti preprečili pot in pokvarili brizgalno — vse pred očmi karabinierjev, ki se niso zmenili za to. Požar so spremljali fašisti ves čas z divjim krikom in prepevanjem svojih pesmi. Zaprti niso seveda niti enega fašista. Pač pa se je ponesrečilo pet fašistov, ki so stali preblizu, ko so tovariši metali bombe; dobili so težke poškodbe in bo eden skoroda rani podlegel.

Na to zločinsko nasilje je tržaško in trziško delavstvo odgovorilo s protestno stavko, ki še traja.

Tobačni upokojeenci.

Včeraj ob 2. uri popoldne se je vršil redni letni občni zbor Zveze tobačnih upokojeencev. Predsednica Zveze Ana Simončič je podala svoje poročilo. Ta organizacija je združila vse pripadnike svojega stanu, razvila se je v pomembno društvo tisoč članov.

Jugoslovansko Stokovno Zvezo je zastopal glavni tajnik Komlanec.

Delavstvo zahteva, da se mu doda mesečno k današnjim dokladam še 110 K, tako kot drugim državnim upokojeencem in sicer se jim naj izplača ta dodatek od tistega dneva, ko se je drugim začelo izplačevati po 360 kron.

Delavstvo se je na shodu izreklo za podporo delavskemu časopisu, za »Novi čas« se hoče zavzeti z vsemi svojimi silami.

Radič sklenil sporazum s srbskimi republikanci.

Zagreb, 11. februarja. (Izvirno) Radičeva stranka je imela včeraj v danem zborovanju, katerim so prisostvovali tudi zastopniki Srbske republikanske stranke: M. Lazarević, dr. Skonić, Dragiša Vasić, Rista Brajković in S. Vinaver. Oni so poskušali pridobiti Radičevce za skupen nastop v konstituenti. Sklepi tedaj se niso poznali, vendar se splošno trdi, da je prišlo do sporazuma.

ODPUST URADNIŠTVA.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Komisija za zmanjšanje števila uradnikov je sklenila, da odpusti veliko število uradnikov iz ministrstva prehrane. To vsled tega, da se državni proračun zmanjša.

šanju velike razlike med mišljenjem posameznih članov.

Dnevni dogodki.

— Naša žalna manifestacija ob priliki naše proslave aneksije zasedenega ozemlja. Jugoslovanska Matica v Ljubljani pozivlja vsa naša društva brez razlike strank, da pošljejo svojega zastopnika na sestanek, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani univerze (deželni dvorec). Predmet obravnave je: Razgovor o žalni manifestaciji ob laški proslavi aneksije našega zasedenega ozemlja. Radi važnosti dnevnega reda prosimo, da se odzovejo po svojih zastopnikih prav vsa naša društva in tudi vsi naši listi. Posebna vabila za ta sestanek se ne bodo izdajala, ampak velja ta poziv kot direktno vabilo vsem društvom. — Jugoslovanska Matica.

— Obletnica Vuka Karadžića. 8. t. m. so po srbskih šolah praznovali smrtno obletnico znamenitega Vuka Stefanovića Karadžića, ki je kot prvi zbral in izdal (v Nemčiji) srbske narodne pesmi.

— Iz ministrstva za prehrano. Belgrajski listi poročajo, da se je proti načelniku oddelka za mineralna olja v ministrstvu za prehrano, Kastlu, uvedla stroga preiskava, ker je nakupil 100 vagonov petroleja in bencina po taki ceni, da bo imela država 4 milijone dinarjev kode. V tem oddelku je postal neki šofer v kratkem času večkratni milijonar, a neka uradnica se javno hvali, da kupuje uradnikom suknje in hiače.

— Uradne ure na finančni delegaciji. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: »Gospod finančni minister je odredil, da se mora v svrhu nemotenega izvrševanja uradnih poslov točno določiti čas, ki je namenjen službenemu obveščanju z občinstvom in izven katerega se stranke praviloma ne smejo sprejemati. V smislu te odredbe in spriču najne potrebe, da pride uradništvo do nemotenega konceptivnega dela, ki se vedno množi, je predsedstvo delegacije določilo, da se pri tem oblastvu sprejemajo stranke v uradnih zadevah vsaki delavnik in sicer samo med 10. in 12. uro dopoldne. Občinstvo se opozajra na to odredbo s prošnjo, da jo tako v uradnem, kot v lastnem interesu natančno upošteva.

— Stanovanjska beda v Belgradu. V Belgradu je prijavljenih do 6000 oseb, ki prosijo stanovanja. »Politika« poroča o žalostnem stanju akcije, ki jo je bila za omiljenje stanovanjske bede započela belgrajska občinska uprava. Le-ta je bila začela daleč zunaj na Topčiderskem brdu graditi delavsko naselbino. Tu stoji zdaj vrsta začetihih, napol dograjenih, napol pokritih, a tudi dograjenih hiš, ki so prepuščene vsem vremenskim neprilikam in propadajo. Tudi v dograjenih hišah ne stanuje niko. Razen tega je občina tamkaj postavila tri barake, katerih vsaka ima 10 stanovanj, obstoječih iz borne kuhinje in sobe. Barake so skrajno nedostopne in vlažne. Do naselbine ne vodi ne železnica ne vodovod, ne električna razsvetljava. Ljudje so odtrgani od trga, od šole, od cerkve in prepuščeni sami sebi. Zato se je nastanila tu le največja beda. Poročevalci »Politike«, ki je obiskal to naselbino, pravi, da te slike pretresljive bede ne bo nikdar pozabil. In ti bedniki morajo za svoje luknje plačevati občini po 80 dinarjev mesečno! Tako razume socialna politika naše prestolno mesto, kjer se na državni račun masti toliko lahkoživcev in lahkoživk. Prestolno mesto bi pač moralo dajati ostalim mestom v državi drugačen zgled!

— Priprave na volitve v delavske nameštenske zbornice v Avstriji. V Avstriji se bodo v kratkem vršile volitve v zbornice delavcev in nameštencev. Vse stranke, ki se nameravajo volitev udeležiti, so že par mesecev na delu; sedaj se vrše zadnje priprave: sestava kandidatnih list. Volitev se udeležijo socialni demokrati in komunisti ter krščani. socialci, katerim so se ponekod pridružile nekatere druge nesocialistične skupine. Tako se je v oddelku prometnih delavcev dosegel sporazum med nesocialističnimi organizacijami in osnoval volivni blok pod naslovom »Delovna zveza narodnih in krščanskih prometno-delavskih in nameštenskih organizacij«, ki je sestavila skupno volivno listo.

— Rop pri Kresnicah. Železniški čuvaj Ivan Grilj je bil pri kresniških Poljanah napaden in oropan. Trije roparji so mu odvzeli denarnico z 1900 kron gotovine.

— Pri nabiranju cvetic sezut in okraden. Dne 29. jan. je šel 14letni Leopold Hudovernik na Jelen kamen nabirat kurice (teloh). Med potjo se mu je pridružil 21 letni hlapec Konrad Valentičič, kateri mu je pomagal nabirati kurice. Ko sta se vsedla, je pa Valentičič zahteval, naj mu da Hudovernik čevlje. Ker je fant odgovoril, da tega ne stori, je rekel, naj mu jih pokaže. Enega je nato Hudovernik sam sezul, drugega mu je pa sezul Valentičič in odšel z njimi. Orožniki so Valentičiča aretirali in mu ukradene čevlje odvzeli.

— Umrl je znameniti dunajski vseučiliški profesor za kulturno zgodovino dr. Maks Dvorak.

— Barake za državne železničarje zgrade v Zagrebu, da začasno odpomorejo najhujši stanovanjski stiski družin, ki stanujejo po vagonih.

Ljubljanski dogodki.

Ij Tiskarna v cerkvi. Stanovanjski urad je zasegel cerkev sv. Jožefa na Poljanah. V cerkvi se naseli tiskarna inšpektorata državnih železnic, ki je bila doslej v telovadnici liceja na Bleiweisovi cesti. Telovadnico odkažejo gojenkam liceja.

Ij Vseučiliški profesor dr. Rudolf Mola je bil na zadnjem občnem zboru izvoljen za predsednika izobraževalnega odseka Sokola II. v Ljubljani.

Ij Afera v stanovanjskem uradu. Poverjenišvo za soc. skrb je uvedlo disciplinarno preiskavo proti pisarniškem uradniku stanovanjskega urada A. Besovu zaradi raznih nelopih manipulacij s stanovanji. Besov je od službe suspendiran. Ovadba pri državnem pravdnistvu še ni doslej proti njemu podana. Besov je na svobodi.

Ij Nesreče. Kovinar Matevž Tekavec se je na pepelnico opravičil v divjo »maškaro« z dolgo predvno brado in je v družbi tovarišev po noči ob svitu baklje pokopal »pusta« v Zeleni jami. Ogorek baklje pa je Tekavcu priletel na brado, ki se je takoj vžgala. Tekavec je bil ves v ognju. Težko opečenega so ga prepeljali v bolnico. — Strojevodja, 42 letni Alojzij Lipicer je padel na kolodvoru v Kamniku tako nesrečno s stroja, da se je težko poškodoval na glavi. Lipicer stanuje v Kamniku. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. — Mesar Jakob Brulc pri sv. Jakobu se je v mesnici nataknil z desno roko na železni klin, ko je prekladal meso. Poškodba je težka.

Ij Tatvine v Akademskem domu. Marija Hribarjeva je služila kot sobarica v Akademskem domu na Gradu. Začela je odnašati odeje in jih je polagoma odnesla devet; izmaknila je tudi 2 ruhi in pol slamnice. Hribarjeva je imela v Akademskem domu prosto hrano in stanovanje in plače 150 kron mesečno. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo Hribarjevi 3 mesece težke ječe.

Ij Mladi tatit. Dne 30. januarja 1921 je bilo med 16. in 17. uro Antonu Pogačarju, hlapcu v uradniški menzi v Prešernovi ulici, ukradeno iz suknjiča, ki je visel v kuhinji, 3600 kron. Denar je bil last nekih kmetov, za koje je Pogačar zamenjal 20 dinarske bankovce. Policija je poizvedela, da je tatvino izvršil M. R., 16 letni brezposelni kleparski vajenec, ki je denar deloma sam zapravil, deloma pa razdelil med svoje tovariše. Svojo materi je dal 100 kron, mlajšemu bratu pa 120 kron. Sam si je kupil en par čevljev, športno čepico in tistik s ptičem, ki ga je nazival »gimpl«. Mlajši 13 letni brat R. K. je imel srečo, da je našel od starejšega brata skritih 1200 kron, za kar si je kupil igračo »automobil« za 95 kron ter listino z zapisi kom za 24 kron.

Ij Radi vlačuganja 14 krat sodno kaznovana Ana Vrhovec je bila izgnana iz Ljubljane. Kljub temu je prišla 5. t. m. v Ljubljano, kjer jo je pred »Evropo« aretirал nadstražnik Koren. Policija je oddala Vrhovecovo, ker je bolna, v deželno bolnico in jo je naznanila sodišču.

Naša društva.

d Fantovski sestanek za vse orlovsko obseke ljubljanskega okrožja se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v knjižnici dvorani Jugoslovanske tiskarne, III. nadst. Predaval bo brat Zabret o katoliških telovadnih organizacijah v tujini. Udeležje naj se ga vsi odseki polnoštevilno. Uljudno vabimo tudi vse orloške krožke. — Predsednik.

d Telovadna akademija šotperskih Orlic se vrši v nedeljo, dne 13. februarja ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem Domu. Spored obsega 11 točk različne vsebine: telovadbe, petja, dramski nastopi itd. Pri akademiji sodelujejo godba dravske divizije. Vabimo vse prijatelje Orlic, da se udeležijo te akademije. Predpro daja vstopnic pri Ničmanu.

Katoliški obzornik.

* Prvi mednarodni evharistični kongres po vojni bi se bil imel vršiti tekoče leto. Pač se vrši prvi mednarodni evharistični kongres po vojni meseca maja 1922. v Rimu. Ob tej priliki bo daroval slovesno sv. mašo pri sv. Petru sam sv. oče.

CENJENIM NAROČNIKOM

uljudno sporočamo, da

14. t. m. ustavimo list

vsem onim, ki še nimajo poravnane naročnine za pretekli mesec.

Da ne bode neljubega naknadnega dopošiljanja in prekinjevanja v romanu naj nam vsak, ki še nima lista plačanega hitro pošlje naročnino.

Uprava »Novega časa«.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.